

for a living planet®

WWF Verdensnaturfonden, december 2005

ÅRSBERETNING 2004-2005

RESULTATER TIL LANDS, TIL VANDS OG I LUFTEN

Det er 33 år siden, at den danske organisation WWF Verdensnaturfonden blev oprettet som selvstændig del af WWF – World Wide Fund for Nature. Siden 1972 har WWF i Danmark arbejdet for at bevare naturens mangfoldighed og sikre en bæredygtig balance mellem mennesker og miljø. Skoven, havet og luften er del af Jordens grundlæggende rigdom, der sikrer mennesker og natur en fælles fremtid. WWF's mission er at bevare naturen og beskytte den mod "miljørøvere" som forurening og overforbrug af ressourcer. Igen i 2004/2005 har WWF skabt resultater i Danmark og i hele verden.

WWF BEVARER SKOV PÅ BORNEO

Verdens tredjestørste ø Borneo er en perle af naturrigdom med nogle af verdens ældste regnskove. Desværre er skovene på øen under stærkt pres af tømmerhugst og oliepalmeplantager. WWF har i det forløbne år gennemført to projekter på Borneo, der begge har styrket en lokal bæredygtig forvaltning af naturen. Begge projekter ligger inden for "Borneos hjerte" – et område hvor WWF arbejder på at få Malaysia, Indonesien og Brunei til at etablere et effektivt samarbejde om bæredygtig forvaltning af de sidste værdifulde skovområder i Borneo.

MINDRE FORBRUG – MERE NATUR

Oliepalmen fra industriplantagerne, der breder sig ind i Borneos skove bliver anvendt i tusindvis af dagligvarer lige fra is, kager og kiks til suppe, cremer og kosmetik. WWF Verdensnaturfonden er i det forgangne år begyndt at fokusere på det 'globale fodaftryk', som menneskers forbrug sætter på naturen. Danmarks overforbrug af naturressourcer har en kedelig placering på den globale top-10 liste. WWF vil i den kommende tid udarbejde konkrete anbefalinger til, hvordan Danmarks høje globale fodaftryk kan reduceres, så Danmark forhåbentlig en dag kan komme på top-10 listen over lande med et balanceret bæredygtigt forbrug.

WWF SIKRER HAVETS NATUR

Havet er et af de naturområder som oftest "glemmes", men ikke af WWF. Vi har i årenes løb arbejdet for at bevare naturen i verdens vigtigste hav-

områder. Havet kan beskyttes gennem etablering af fredede havområder og ved reduktion af forurening. I Danmark arbejder WWF tæt sammen med landene omkring Østersøen for at øge naturbeskyttelsen i vore farvande. Der er mange trusler mod Østersøen som overfiskeri og olietransporter. Derfor lægger WWF et stort stykke arbejde i sikringen af havet omkring os.

WWF FOR VERDENS KLIMA

En anden stor udfordring som WWF tager op er klimaet. Vi har sat fokus på de klimaforandringer, der allerede i dag sætter spor på hele jordkloden. WWF har udviklet flere initiativer til et bedre klima, herunder 'Climate Savers' programmet, hvor virksomheder forpligter sig til at reducere deres CO₂-forbrug. WWF vil fremover øge indsatsen for at gøre danskerne opmærksomme på verdens klimaforandringer, ligesom vi vil være en væsentlig aktør i den politiske klimadebat.

WWF SÆTTER MILJØ OG NATUR PÅ DAGSORDENEN

WWF's arbejde er også at udfordre vores dagligdag og vise, at vi faktisk kan forbedre forholdene for naturen omkring os – både gennem små og store tiltag. Vi arbejder for at påvirke politikere, erhvervslivet og forbrugere hen imod et mere bæredygtigt samfund. Vi har i det forløbne år gjort en indsats for at sætte miljø og natur på dagsordenen – og det vil vi blive ved med.

Dette er et udvalg af aktiviteter og resultater som WWF Verdensnaturfonden står bag i det forløbne år. Derudover arbejder WWF også for bevarelse af truede arter både på landjorden og i havet, bæredygtig udvikling, bedre lovgivning på kemikalieområdet, etablering af nationalparker i Danmark samt bæredygtig naturforvaltning i Grønland.

Kim Carstensen
Generalsekretær

ÅRSBERETNING 2004-2005 – eksempler på aktiviteter og resultater i året 2004/2005

WWF Verdensnaturfondens regnskaber dækker perioden 1. juli- 30. juni. De aktiviteter og resultater, vi har valgt at omtale i det følgende har således fundet sted i perioden juli 2004 - juni 2005.

SKOV

WWF Verdensnaturfonden arbejder for etablering af fredede områder i verdens truede og biologisk vigtigste skovregioner. Vi har i det forløbne år gennemført Kayan Mentarang-projektet i Indonesien, der afsluttes ved udgangen af 2005, og Ulu Padas-projektet i Malaysia, der blev afsluttet ved udgangen af 2004. Begge projekter har fokus på lokalbaseret forvaltning af naturressourcer og ligger inden for det geografiske område for initiativet "Borneos hjerte". WWF har en målsætning om at bevare mere end 22 millioner hektar regnskov i området kendt som "Borneos hjerte". Her forsøger man at etablere et samarbejde mellem Malaysia, Indonesien og Brunei om bæredygtig forvaltning af de sidste værdifulde skovområder i det centrale Borneo.

I Laos har vi igangsat et projekt i Attapeu-provinsen, og i Afrika videreføres PEMA-projektet, der er et allianceprogram med Care Danmark og Dansk Ornitologisk Forening, som skal udvikle nye metoder til gennemførelse af integrerede miljø- og udviklingsprojekter i Afrika. Programmet er finansieret af Danida, men vil i de kommende år samtidig indebære en vis medfinansiering af WWF's midler fra sponsorkampagnen "Operation Oskar" for menneskeaber i Afrika.

I Danmark har vi gennemført en række aktiviteter for at medvirke til at bekæmpe den ulovlige tømmerhugst i verdens skove. Vi har etableret dialog med flere virksomheder i tømmerbranchen for at få dem til at styrke deres miljøpolitik, herunder sikre sig imod at opkøbe ulovligt tømmer i Rusland, Østeuropa og u-landene.

WWF Verdensnaturfonden har deltaget aktivt i WWF's europæiske indsats for at styrke EU's politik for ulovlig tømmerhugst via den såkaldte FLEGT-handlingsplan. Samtidig har vi koordineret det europæiske WWF-netværks arbejde med at udarbejde et 'Government Barometer' over EU-landenes indsats og holdninger over for ulovlig tømmerhugst. Barometeret har i Danmark været medvirkende til, at den danske regerings holdning til EU's FLEGT-handlingsplan er i god overensstemmelse med WWF's anbefalinger.

Vi har arbejdet for, at Danmark som medlem af FN's Sikkerhedsråd vil prioritere arbejdet med at sikre, at der dæmmes op for den internationale handel med træ og andre naturressourcer fra konflikt-områder. Denne handel ødelægger ofte naturområder og medvirker til at holde konflikterne i gang.

HAV OG KYST

WWF Verdensnaturfonden arbejder for at bevare naturen i verdens vigtigste havområder, bl.a. ved fremme af bæredygtigt fiskeri og etablering af beskyttede havområder. Vores hav- og fiskerimedarbejdere gør en målrettet indsats for at øge miljøbeskyttelsen i Østersøen.

Vi har deltaget aktivt i WWF's Østersøprogram, som med koordination hos WWF Sverige i Stockholm, sikrer et stærkere samspil mellem WWF-organisationerne i området og WWF's partnere i de baltiske lande, Polen og Rusland. WWF Verdensnaturfonden er med til at sikre programmets gen-

nemførelse inden for emnerne bæredygtigt fiskeri, olie- og kemikalietransporter, oprettelsen af naturbeskyttede havområder - og vi bidrager samtidig økonomisk til den fælles koordination.

Østersøprojektet i den russiske region Kaliningrad, med fokus på to enestående naturområder Nemunas-deltaet og Vishtinets-søen, blev afsluttet med stor succes. Projektet vedrørte miljøbeskyttelse samt opbygning af civilsamfundet og demokrati. Projektet blev gennemført i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening og var finansieret af Udenrigsministeriet.

Vi har været medlem af den officielle styregruppe for arbejdet med den marine nationalpark som omfatter Læsø og havområdet omkring Læsø. I de kommende år vil vi arbejde for at sikre et solidt videnskabeligt grundlag for både fremtidige marine nationalparker og for forvaltningen af Natura 2000-områderne til havs.

Vi har gennemført en analyse af samtlige danske beskyttede havområder, og relateret dem til Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektivets krav om udpegningsgrundlag og forvaltning.

Hav og kyst-programmet har fortsat arbejdet for at få indført bæredygtighed og miljøskånsomhed som parametre i den danske implementering af EU's fiskeripolitik. Vi har deltaget i en række udvalg nedsat af fødevareministeren, for at diskutere fremtiden for dansk fiskeri. Vores indsats har i en række tilfælde ført til bred accept af WWF's anbefalinger.

WWF Verdensnaturfonden står som projektholder på et stort projekt – IMPSEL – i samarbejde med Danmarks Fiskeriundersøgelser, Fødevareøkonomisk Institut, Institut for Fiskeriforvaltning, Syddansk Universitetscenter, og Danmarks Fiskeriforening vedrørende implementering af mere selektive og skånsomme fiskerier. WWF Verdensnaturfonden har været stærkt medvirkende til at sikre, at projektet har opnået ekstern finansiering.

KLIMAFORANDRINGER

Vi deltager aktivt i arbejdet i WWF's globale klimaprogram, hvor vi i 2004/2005 bl.a. har fastholdt vores position som en væsentlig aktør i den danske og internationale debat om klimaprojekter i u-lande (CDM-projekter).

WWF har søgt og opnået økonomisk støtte fra Danida til etablering af et internationalt CDM Gold Standard sekretariat placeret i Basel, Schweiz.

Vi har indledt forhandlinger med Novo Nordisk om et konkret CO2 reduktionsmål for virksomheden. Arbejdet foregår som led i WWF's globale 'Climate Savers' program.

Endelig har vi videreført dialogen med en række danske myndigheder, herunder Udenrigsministeriet, om nogle internationale kvalitetskrav 'Gold Standard' til klimaprojekter, der gennemføres i u-landene eller i Central- og Østeuropa.

KEMIKALIER

WWF Verdensnaturfonden deltager for tiden aktivt i WWF's globale kemikaliekampagne, hvis mål er at sikre en stærk reform af EU's kemikaliepolitik, REACH. Som led i REACH-kampagnen har vi i 2004/2005 bl.a. videreført dialogen med de relevante danske myndigheder, herunder Er-

ÅRSBERETNING 2004-2005 – eksempler på aktiviteter og resultater i året 2004/2005

hvervsministeriet, Miljøministeriet og Folketinget om Danmarks holdninger til REACH. Dialogen har vist, at Danmark langt hen ad vejen er enig i WWF's synspunkter om REACH.

WWF har gennemført tests af kemikalieindholdet i danske politikeres og danske familiers blod. Disse tests er led i en fælles europæisk aktivitet og har til formål at dokumentere, at den eksisterende kemikaliepolitik ikke giver nogen sikkerhed imod uønskede kemikalier i vores kroppe.

Vi har videreført samarbejdet med andre grønne organisationer på området, bl.a. med fælles oplæg til Folketinget og fælles oplysnings-aktiviteter.

ARTER

WWF Verdensnaturfonden har valgt at arbejde målrettet med bevarelsen af en række arter, hvor vi med midler fra vores sponsorkampanjer har medfinansieret væsentlige aktiviteter. Blandt sponsorkampanjer i WWF Verdensnaturfonden for arter er:

Kampagnen for menneskeaber i Afrika (Operation Oskar), hvor vi fortsat er en væsentlig bidragyder til det vellykkede arbejde for at bevare bjerggorillaen i Uganda, Rwanda og Den Demokratiske Republik Congo, ligesom vi støtter bevarelsen af lavlandsgorillaer i Centralafrika.

Kampagnen for bevarelsen af tigreren (SOS Tiger), hvor vi har været med til at finansiere WWF's arbejde for at bevare tigreren og dens levesteder i Mekong-området.

Kampagnen for bevarelsen af den asiatiske elefant (Projekt Elefant), hvor vi har støttet gennemførelsen af WWF's samlede handlingsplan på området.

Kampagnerne for beskyttelse af ulv (Aktion Ulv) og bjørn (Operation Ursus), hvor vi har finansieret vigtige aktiviteter for at beskytte ulve i Polen og bjørne i Karpaterne.

BÆREDYGTIG UDVIKLING

WWF Verdensnaturfonden har støttet WWF's globale indsats for at skabe de nødvendige politiske og økonomiske betingelser for en bæredygtig udvikling på en række områder i årets løb:

Handel og udvikling

Vi har gennemført en vedvarende lobbyindsats i forhold til revisionen af den danske regerings strategi for handel og udvikling, så den i højere grad er blevet baseret på et bæredygtigt grundlag og anerkender naturressourcernes betydning også for vedvarende fattigdomsreduktion og økonomisk vækst.

WWF samarbejder med 21 danske organisationer i 92-gruppen for at fremme bæredygtig udvikling.

Vi har i 92-gruppens regi medvirket til lobbyindsats for at påvirke Danmarks holdning i EU i WTO forhandlingerne. Vi har bidraget til WWF Internationals udvikling af et holdningspapir og strategi for WTO minister-mødet, der løber af stablen i Hong Kong i december 2005. Her vil vi også agere som del af WWF's internationale delegation.

Miljø og fattigdom

WWF var en aktiv deltager i 92-gruppens arbejde for at påvirke den danske forhandlingsposition op til FN-topmødet, der løb af stablen i september 2005 i New York.

Samtidig har vi via en artikel i Den Ny Verden bidraget til debatten om forbedring af indikatorerne under 2015-målenes miljømål. Endvidere har vi bidraget til udvikling af WWF Internationals fattigdomsstrategi.

EU's landbrugspolitik

Vi fortsætter vores engagement i udviklingen af en international dimension af WWF-netværkets arbejde med reform af den europæiske landbrugspolitik med fokus på u-landene. Vi har samtidig også arbejdet på at påvirke den danske regerings position i forhold til reform af sukkerpolitikken.

Bæredygtig erhvervsudvikling

Vi har arbejdet på at etablere det nordiske netværk af erhvervsvirksomheder og private organisationer, The Nordic Partnership, som en selvstændig organisation. Det lykkedes dog ikke at skabe det nødvendige økonomiske grundlag herfor, hvorfor vi sammen med de deltagende virksomheder og private organisationer i juni 2005 besluttede at nedlægge netværket. Samarbejdet med organisationer og virksomheder vil blive fortsat i et nyt, mindre ambitiøst regi, bl.a. ved gennemførelse af et antal møder om vigtige globale problemstillinger.

Biologisk mangfoldighed generelt

Vi har sikret videreførelsen af det biodiversitetslegat i Kina, som uddeles af WWF Kina med finansiering fra Novozymes. Legatet har ført til meget synlige og relevante resultater og er blevet forlænget af Novozymes for en treårig periode med en bevilling på 250.000 kr. pr. år.

DANMARKS NATUR

WWF Verdensnaturfonden har fortsat arbejdet for at sikre, at der kan skabes plads til områder med vild natur og naturlig dynamik i Danmark. I årets løb har vi videreført vores arbejde i de udvalg og råd, vi er repræsenteret i, herunder det af miljøministeren nedsatte Vildtforvaltningsråd, der drøfter sager om forvaltningen af danske pattedyr og fugle. Vi er endvidere repræsenteret i det skovråd, der blev nedsat som følge af den nye skovlov.

Vi har videreført det gode og tætte samarbejde med de andre grønne organisationer i Danmark, i det forgangne år med sekretariat og formandspost i Det Grønne Kontaktudvalg, der samler alle de landsdækkende grønne organisationer i Danmark.

WWF er repræsenteret i den nationale følgegruppe for miljøministerens initiativ til at etablere nationalparker i Danmark. Vores mål med deltagelsen i gruppen er bl.a. at være med til at sikre, at de danske nationalparker følger IUCN's internationale kriterier, og at nationalparkerne dermed fører til et reelt løft for naturbeskyttelsen i Danmark. Vi har udarbejdet en analyse af de 7 pilotprojekter og haft en kritisk vurdering af hele processen og af grundlaget for den aktuelle folkelige inddragelse. WWF samarbejder med de tre grønne organisationer Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet omkring vores arbejde med nationalparker for at opnå bedre gennemslagskraft hos myndighederne, og vi har bl.a. sammen med disse udarbejdet forslag til de kriterier og modeller, ud fra hvilke de endelige nationalparker skal udpeges.

Vi har videreført vores aktive indsats i arbejdet for at etablere en nationalpark i Lille Vildmose. Her deltager vi både i det lokale Vildmoseråd, som er styregruppen for dette initiativ, og i flere undergrupper under Rådet.

ÅRSBERETNING 2004-2005 – eksempler på aktiviteter og resultater i året 2004/2005

FIRMASTØTTER

I perioden 1. juli 2004 til 30. juni 2005 har følgende virksomheder støttet naturen ved at købe WWF's firmapakke 'Isbjørnen' eller 'Havørnen':

Isbjørnen: Canon Danmark, A/S Dansk Shell, Svend Erik Jespersen HD Reg. revisor, Nybo Jensen Konfektion A/S, Røslers Distribution ApS, Stæhr Stildæsker A/S, Øernes Ejendoms kapital A/S – **Havørnen:** Akzo Nobel Deco A/S, Check Point Travel & Tours, Dansk Industri Syndikat A/S, Danwo A/S (Johan Olsen), Ditas a.m.b.a., Energi E2 A/S, Gamba Food A/S, Genpack Holding A/S, Getinge, Glunz & Jensen A/S, Imexpo Trading A/S, Jord & Fjernvarme-entreprenørerne Sjælland A/S, Kunstner Lina Murel Jardorf, Lalandia A/S, Maersk Sealand A/S, Novo Nordisk A/S, OA Sikringer, Procom A/S, Regner Grasten Film og TV ApS, Rosti A/S, Saxo Bank A/S, Schroder Investment Management, Scandinavia A/S, Schulstad Brød A/S, Skandinavisk Dæk Import A/S, Strøm & Pedersen, Vejle A/S, TDC A/S, T.J. Transmission A/S, Tropica Aquarium Plants A/S

FONDE

WWF Verdensnaturfonden har med stor taknemmelighed modtaget støtte fra en række fonde i årets løb. De fonde, som har givet mere end 5.000 kr., er: Beckett Fonden kr. 75.000, Ragnhild Bruuns Fond 100.000, Inge & Skjold Burnes Fond kr. 105.000, O. P. Christensen og hustrus Fond kr. 9.200, Fabrikant Mads Clausens Fond kr. 25.000, Aase og Ejnar Danielsens Fond kr. 250.000, Steen Daugaards Fond kr. 150.000, Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond kr. 25.000, Familiefonden af 1. oktober 1975 kr. 5.000, Familien Hede Nielsens Fond kr. 5.000, J.C. Hempels Fond 20.000, Karen Krieger Fonden kr. 210.000, Lund/Bugge Fonden 10.000, Nordea Danmark Fonden kr. 10.000, Toyota Fonden kr. 25.000.

PRIVATE DONORER

En særlig tak til de private donorer, som har støttet WWF Verdensnaturfondens arbejde med et beløb på mindst 5.000 kr. i dette regnskabsår:

Bettina Aller, Kjeld V. Andersen, Hans Bak Kristensen, Torben Bondrop, Rene Byrskov, Bitten Clausen, Christian Damsgaard, Lars Ole Kornum, Jes Olesen, Riens og Merel Ritskes, Jes Schjøtler, Claus Spangsborg Petersen, Jeanette Spangsborg-Pedersen, Lars Stage, Kate Søndergaard Hansen, Peter Henrik Tesdorpf, Ulrik Wind, Sussie Aalberg.

WWF Verdensnaturfondens øverste ledelse pr. 30. juni 2005:

PRÆSIDENTEN

Hans Kongelige Højhed Prinsen

BESTYRELSEN

Formand: Generalkonsul Johan Schrøder

Næstformand: Professor, Dr.sc. Ole Hamann

MEDLEMMER

Lektor, lic.scient. Hans Baagøe

Direktør Jan Duckert

Direktør Torben Klein

Adm.direktør Lars Ole Kornum

Dr. Scient. Hans Meltofte

Professor, dr. scient. Anette Reenberg

Professor Katherine Richardson

Koncerndirektør Steen Riisgaard

Vicepræsident Anne-Marie Skov

Direktør Asger Aamund

REVISOR

Statsaut.revisor Kurt Gimsing, KPMG

ADVOKATER

Advokatfirmaet Bech-Bruun,

Advokat Johan Løje, Sandel, Løje & Wallberg

WWF Verdensnaturfonden takker for vederlagsfrit arbejde for naturens sag.

GENERALSEKRETÆR

Kim Carstensen

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø.

INDTÆGTERNE I PERIODEN 2004-2005 BLEV 28.3 MILLIONER KR.

INDTÆGTER	mio. kr.
WWF-venner.....	8,6
WWF-støttekreds	0,3
Fonde og virksomheder.....	2,6
Modtaget fra offentlige organisationer	11,8
Salgs- og licensindtægter	4,2
Finansielle poster	0,8
Ialt	28,3

INDTÆGTERNE BLEV ANVENDT TIL:

